

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

СТРАТЕГИЯТА ЗА РАЗВИТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА В ОБЩИНА ШУМЕН ЗА ПЕРИОДА 2023 – 2027 ГОДИНА

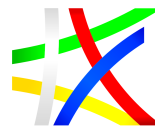
РАЗРАБОТКА НА ИЗЯТЪЛЪЖИЕ НА ДЕЙНОСТ 5. ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗЯТЪЛЪЖИЕ НА ЕФЕКТИВНИ ГЪВАРЪЧНИ
ГОМАЛНИКИ ЧРЕЗ СЪВМЕСТНИ ДЕЙСТВИЯ МЕЖДУ ОБЩИНА ШУМЕН И НПО СЕКТОР,
ПО ПРОЕКТ № BG05RFOP001-2023-0135-001, УВЕЛИЧАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ В ПРОЦЕСА НА
ФОРМИРАНЕ И КОНТРОЛ НА ИЗЯТЪЛЪЖИЕТО НА МЛАДЕЖКИ ГЪМАЛНИКИ В ОБЩИНА ШУМЕН

ФОНДАЦИЯ
"АДЕЛЕ"

Град Шумен

2023 Г.

Стратегията за развитие на младите хора в община Шумен за периода 2023 – 2027 година

разработена в изпълнение на дейност 3 „Дейности за изпълнение на ефективни публични политики чрез съвместни действия между община Шумен и НПО сектор“, по проект № BG05SFOP001-2.025-0135-C01 „Увеличаване на гражданското участие в процеса на формиране и контрол на изпълнението на младежки политики в община Шумен“, процедура № BG05SFOP001-2.025 „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“, ОП „Добро управление“

I. Въведение

Настоящата Стратегия за развитие на младите хора в община Шумен за периода 2023 – 2027 година е разработена в рамките на проект № BG05SFOP001-2.025-0135-C01 „Увеличаване на гражданското участие в процеса на формиране и контрол на изпълнението на младежки политики в община Шумен“, процедура № BG05SFOP001-2.025 „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“, ОП „Добро управление“. Документът съответства на приоритетите, формулирани в Националната стратегия за младежта (2021-2030). Стратегията се базира на интегриран подход, като по този начин въз основа на дефинирани национални приоритети са планирани мерки и обединени ресурси за разрешаване на идентифицирани проблеми и удовлетворяване потребностите на тази група от населението на територията на община Шумен.

Развитието на младите хора и участието им като пълноценни и активни членове на гражданското общество са едни от важните приоритети на общността и налагат необходимостта от създаването на дългосрочна политика по отношение на младежта. В тази връзка, Стратегията има отворен характер и подлежи на текуща актуализация, породена от моментни дадености и открити потребности.

По време на процеса на изготвяне на Стратегията са следвани принципи на работа, както следва:

- Гражданско участие - широк консултативен процес (анкетно проучване и фокус група)- всички заинтересовани страни имаха възможност за участие в консултациите по изготвянето на Стратегията;
- Прозрачност - становищата, изразени от участниците в консултациите, са публично достъпни, документирани и архивирани;
- Експертност - проучвания и анализ на местния и световен опит.

II. Нормативна рамка

Документът покрива критериите на национални и международни документи, регламентиращи формирането на младежки политики, като (Закон за младежта, Национална стратегия за младежта (2021-2030), Закона за физическото възпитание и спорта, Конвенцията на ООН за Правата на детето, Бялата книга на Европейската комисия, Стратегия на Европейския съюз за младежта (2019-2027), Европейска харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите и други). Респективно, се цели създаване на благоприятни условия за съхранение, развитие и инвестиране в младежта като социален капитал на страната.

III. Задачи на Стратегията за младежка политика са:

- Определяне на стратегическата цел и задачи на младежката политика до 2027 г.;
- Определяне на методи и подходи за постигане на задачите чрез дефиниране на основните цели и дейности;
- Спомагане процеса на привличане на външни ресурси и оптимизиране на наличните собствени такива, във връзка с постигане на целите и задачите на Стратегията;
- Спомагане на процеса за повишаване мотивацията на младите хора за активно гражданско участие в развитие на обществения живот на територията на община Шумен;
- Спомагане на процеса за изграждане на ангажираност на младите хора към прогреса, благосъстоянието и проблемите на община Шумен;
- Спомагане на процеса на обединяване на всички заинтересовани страни, които имат отношение към младежката политика, с цел гарантиране принципите на демокрация и разширяване на гражданското и младежко участие в управлението.

IV. В процеса на подготовката на Стратегията бяха извършени следните дейности:

- Проучвания и анализ на наличните планове и стратегии в Община Шумен;
- Преглед на национални документи, добри практики и анализ на наличното състояние по темите;
- Преглед на международни документи;
- Анкетно проучване;
- Консултации с представители на Общинския консултативен съвет по въпросите за младежта при Община Шумен, наричан за кратко Общински младежки съвет (ОМС);, с различни НПО, работещи в младежката сфера;
- Работни срещи в рамките на фокус група с представители на неправителствени и младежки организации и заинтересовани лица;

Основните теми, обект на Стратегията, са:

- Картина на съществуващата ситуация;
- Визия за младежката политика - стратегическа цел и задачи;

- Конкретни мерки, дейности и задачи;
- Участници, инструменти и механизми за изпълнение

V. Целева група

Целевата група, която се цели да бъде обхваната в Стратегията за развитие на младите хора в Община Шумен млади хора на възраст от 15 до 29 г. без разлика в техните социални, имуществвени, образователни, политически, етнически или религиозни различия. Разписаните по-долу в текста цели, задачи и заложените дейности целят да координация и взаимодействие между местни и национално представени институции и организации, пряко или косвено заети с младежта, ориентирани към дейности и инициативи.

VI. Анализ на процесите, свързани с младите хора на територията на Община Шумен

- Демографските характеристики и тенденции на територията на Община Шумен за групата на младежите

Град Шумен се намира на ключово геостратегическо разположение и притежава богато културно-историческо наследство. За предходния програмен период е постигнат траен ръст на стойностите по всички икономически показатели. Това е резултат от икономическата активност на бизнеса. Определен принос имат и местните власти, осигуряващи условия за подобряване на икономическата среда за развитие на бизнеса – чрез изграждане на довеждаща инфраструктура до бизнес зоните, административното обслужване на бизнеса и др. Отчита се и определен напредък в развитието на бюджетните социални услуги. Политиката на местните власти е насочена към създаване на условия за безпрепятствен достъп до образование и здравеопазване, на условия за предлагане на социални услуги в обичайната среда и в общността на съответните целеви групи. Подобряването на условията за развитие на културните и спортните дейности също са на вниманието на общинските ръководства. Наличните, официални данни за демографското състояние и тенденциите в развитие на човешкия ресурс (демография, респективно човешки потенциал) на общината показват наличието на неблагоприятни процеси. В тази сфера не е постигнат положителен напредък в общината. На лице е намаляване на абсолютния брой на населението в трите възрастови групи (под трудоспособна, трудоспособна и над трудоспособна). Причината за това е общото намаляване на броя на населението на общината. Отнесен към общия брой на населението на общината, относителният дял на трите възрастови групи се изменя в не много широки граници. За сметка на намаляване на дела на активното население (в трудоспособна възраст), нараства относителният дял на това в над трудоспособна възраст. Това е важна констатация, показваща процес на застаряване на населението.

Налице е процес на обезлюдяване на община Шумен. Тя не е изключение от демографската криза, характерна за страната като цяло и за преобладаващия брой общини. Последиците от това ограничават възможностите за по-пълно използване на потенциала на общината и за влошаване качествените характеристики на човешкия ресурс.

По отношение на тенденциите на демографските процеси в община Шумен: се наблюдава намаляване на раждаемостта, отрицателен естествен прираст и миграция, застаряване на населението, особено в малките населени места, преструктуриране на населението по населени места в резултат на миграционните процеси. Това води до прогресивно намаление

на относителния дял на лицата в трудоспособна възраст. По данни на ГРАО за 2022 година населението на възраст 15 – 29 г. и 29 – 35 г. в Община Шумен се разпределя, както следва:

- Брой население в гр. Шумен на възраст 15 – 29 г. с постоянен адрес 13 252 лица и 16 619 лица с настоящ адрес;
- Брой население в селата на Община Шумен на възраст 15 – 29 г. с постоянен адрес 2 032 лица и 1 831 лица с настоящ адрес;

При направена справка за младежкото население в предходни години може да се заключи, че е налице драстично намаляване на младежкото население в селата. По данни от 2021 година с постоянен адрес са били 14 288 младежи и 12 366 с настоящ адрес в селата от Община Шумен. За сметка на това се отчита повишаване на броя на младите хора в град Шумен, но като обща бройка младежкото население намалява в синхрон с тенденцията, не само на територията на Община Шумен, но в България.

➤ Образование

В по-малките села броят на лицата в ученическа възраст (част от целевата група, касаеща Стратегията) е недостатъчен за обучението им на място и в тези села няма действащи училища. Местните власти са задължени да осигурят условия за обхващането на лицата в специфичните възрастови групи в задължителните образователни степени. На територията на община Шумен функционират, както следва:

- 2 Начални училища
- 9 Основни училища
- 5 Средни училища
- 5 Професионални гимназии
- 2 Профилирани гимназии
- 1 Помощно училище
- 1 Духовно училище

Следва да се отбележи, че в общината преобладават лицата с по-високо (висше и средно) образователно ниво. Отчита се сравнително висок процент на обхванати ученици от образователната система, подлежащи на задължително обучение до 16 годишна възраст. Като проблем се посочва невъзможността да се осъществява системен контрол и задържане в училищата на младите хора представители на уязвими групи от населението. През учебната 2021/2022 година броят на учениците на възраст над 15 години в общинските училища е 2907. По данни на НСИ през учебната 2020/2021г. учащите над 15 години в град Шумен са 2861, докато за учебната 2019/2020г. те са 3783 ученика. Следва да се отбележи, че е налице намаляване на населението в общината като цяло. Друга причина за по-ниския брой ученици се дължи на младежи, които са отпаднали от учебната система преди да завършат своето образование.

➤ Заетост и реализация на пазара на труда

Като следващ етап от живота и просперитета на младите хора се разглежда важноста да се задържат в Община Шумен като им се създадат добри условия за реализация в трудовата и

социалната сфера. Налице е дисбаланс между търсенето и предлагането на работна ръка, който се дължи на несъответствието на квалификацията на безработните лица с изискванията на работодателите. Сред младите хора се отчита липса на практически и трудов опит по придобитата специалност след завършване на тяхното образование. Това е предпоставка за трудности в тяхното включване на пазара на труда. Други фактори, които имат негативно влияние и демотивират младите хора са условията на труд и липсата на добро заплащане. Наблюдава се и масова практика при младежката заетост, която се изразява в това, че младите хора започват работа, различна от тяхната специалност. Това се дължи основно на две причини: неправилен избор при обучението им и образованието не отговаря на търсенето на кадри от фирмите.

В Община Шумен се прилагат заложените мерки на национално ниво за заетост на младежите. Те включват информация и услуги за професионално ориентиране и обучение, квалификация и преквалификация, помощ при започване на работа. По данни на Дирекция „Бюро по труда“ – Шумен за разглеждания период от 2019 година до 2022 година, регистрираните младежи до 29 години към края на м. декември за съответната календарна година, са разпределени, както следва:

- 2019 година – 210 лица;
- 2020 година – 259 лица;
- 2021 година – 133 лица;
- 2022 година – 137 лица;

Наблюдава се повишаване на бройката през 2020 година, като отражение на пандемията от Covid-19 и социално-икономическите последици от нея. Ситуацията е коренно различна през 2021 и 2022 година. В същото време се отчитат еднакви стойности на регистрираните младежите до 29 години, постъпилите на работа за периода 2019 – 2021 година и значителен спад по отношение на цифрата за 2022 година. Стойностите са, както следва:

- 2019 година – 444 лица;
- 2020 година – 438 лица;
- 2021 година – 439 лица;
- 2022 година – 306 лица;

Негативна тенденция се наблюдава по отношение на развиване на предприемаческа дейност и самонаемане. За периода от 2019 година до 2022 година в ДБТ - Шумен няма регистрирани младежи до 29 години, които да са извършили подобен тип дейности. Младите хора се притесняват да започнат собствен бизнес, заради липсата на достатъчно умения и опит и на първоначален финансов ресурс.

Отчита се и драстично намаляване на младежите до 29 години, включени в обученията за възрастни. Те се разпределят, както следва:

- 2019 година – 14 лица;
- 2020 година – 16 лица;
- 2021 година – 2 лица;

- 2022 година – 4 лица;

Община Шумен спазва изискванията за публичност и прозрачност по отношение на разработване на стратегическите и програмните документи, както и при провеждане на публични политики и комуникации. Принципите на доброто управление и тяхното прилагане за включените в съответните документи от местно значение. В същото време, реалната ситуация не отговаря на заложените цели и се наблюдава слаба комуникация между общинските власти и заинтересованите страни, както и незадоволителна обществена активност и използване на потенциала на гражданското общество. Това се потвърждава и от резултатите от анкетно проучване, направено по проект № BG05SFOP001-2.025-0135-C01 „Увеличаване на гражданското участие в процеса на формиране и контрол на изпълнението на младежки политики в община Шумен“. Изведена е необходимост от повишаване на гражданското участие в процесите на вземане на решения, формулиране и изпълнение на политики в общината. В тази връзка прилагане на успешна, ефективна и адекватна младежка политика е от изключително значение за ръководството и бъдещото развитие на населението на община Шумен.

VII. Приоритети и стратегически цели

Настоящата Стратегията е разработена, с цел да послужи за методически ориентир за развитието на младежката политика в Община Шумен. В тази връзка, младите хора се възприемат като гарант за бъдещото развитие на обществото. Стратегията цели да създаде възможности и условия за реализацията им, базирани на обстоен анализ на проблемите, които те срещат в ежедневието си. В Стратегията са разписани мерки, които се основават на междуинституционално и междусекторно сътрудничество и по-добра координация, както и е заложен принципът и изискването за приемственост и последователност в решаването на основните проблеми на младото поколение на Шумен. Това позволява гарантира нейното спазване и прилагане, независимо от политически промени или икономически фактори.

В хода на изработването на настоящата Стратегия и в рамките на проект № BG05SFOP001-2.025-0135-C01 „Увеличаване на гражданското участие в процеса на формиране и контрол на изпълнението на младежки политики в община Шумен“, бе проведено анкетно проучване. В него бе установено, че на територията на община Шумен се наблюдава слабо участие на младите хора в процесите на вземане на решения, свързани с публичните политики. В тази връзка в настоящата Стратегия са заложили мерки, които целят подобряване на взаимодействието с младежите, чрез включване на инструменти, с които да се подпомогне този процес, но и да се гарантира неговото спазване от всички заинтересовани страни.

В следствие на работата на фокус групата по проект № BG05SFOP001-2.025-0135-C01 „Увеличаване на гражданското участие в процеса на формиране и контрол на изпълнението на младежки политики в община Шумен“, на база приоритетите, изведени в Националната стратегия за младежта (2021-2030), бяха селектирани тези, които да включени при формирането на младежката политика на територията на Община Шумен. Респективно, заложените мерки, допринасят за постигане на изведените 7 приоритета на национално ниво.

Основни задачи за постигане на стратегическите цели са:

Задача 1: Качествено формално и неформално образование, гарантиращо умения за успешна житейска и професионална реализация;

Задача 2: Устойчива заетост и насърчаване на младежкото предприемачество;

Задача 3: Висока гражданска активност и участие на младите хора в живота на общината и региона;

Задача 4: Свързаност между младите хора, общуване, разбиране и толерантност;

Задача 5: Осигуряване на добро физическо и психично здраве;

Задача 6: Формиране на екологична култура и опазване на околната среда;

Задача 7: Организиране на свободното време, творчество и култура;

Задача 8: Равен шанс за развитие на младите хора от малките населени места и селските райони;

Задача 9: Равен шанс за развитие на младите хора в неравностойно положение.

Приоритетите са, както следва:

Приоритет 1: Насърчаване на неформалното обучение

Стратегическа цел 1.1: Повишаване на достъпа до неформално обучение за развитие на ключови компетентности

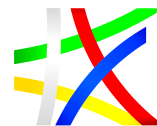
Мерки/Дейности

- ✓ Подкрепа за неформалното обучение чрез разширяване на мрежата от доставчици
- ✓ Насърчаване на участието на младите хора в неформално обучение и информално учене
- ✓ Подкрепа на участието в международни проекти, финансирани по програма „Еразъм +“ и Европейския корпус за солидарност или подобни
- ✓ Популяризиране на неформалното образование сред младите хора, както и стимулиране на повече участие в проекти по програма "Еразъм +"

Стратегическа цел 1.2: Повишаване на качеството на формалното и неформално обучение

Мерки/Дейности

- ✓ Адаптиране и насърчаване на прилагането на стандарти за качество
- ✓ Създаване на инструменти за валидиране и разпознаване на умения, придобити в рамките на неформално обучение, информално учене и на резултати от учене чрез опит
- ✓ Изграждане на сътрудничество и устойчиви механизми за взаимодействие между МОН, РУО и НИО за мониторинг на дейността на училищните директори, базиран на Национална рамка за качество;
- ✓ Изготвяне на план за подкрепа на директорите на училища с ниско качество на образованието;

- ✓ Поставяне на акцент върху дейности и проекти, които доказват повишаване на качеството и ефективността на училищното образование, включително при провеждането на обучения, наставничество и допълнителна квалификация
- ✓ Прилагане на разбиранията, свързани с Индекса на човешкия капитал – стойностите му се определят на базата на критерии, свързани със здраве, училище, продължителност на живота, какъв е еквивалентът на наученото в рамките на прекараните в училище години и се изчислява колко от своя потенциал ще постигне едно дете, което е родено днес
- ✓ Прилагане на адекватна превенция на ранното отпадане от училище, респективно завършването на средно образование, подобряване стандарта на живот и реализация на трудовия пазар

Приоритет 2: Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs)

Стратегическа цел 2.1: Насърчаване на заетостта на младите хора

Мерки/Дейности

- ✓ Осигуряване на възможности за обучение, за професионална квалификация и ключови компетентности съобразно търсенето на пазара на труда
- ✓ Насърчаване осигуряването на възможности за заетост, вкл. качествени платени стажове, стажуване и чиракуване на младежи в неравностойно положение
- ✓ Работа на терен с групата на неактивни и неангажирани младежи, т. нар. NEET's
- ✓ Прилагане принципите на Гаранцията за младежта и нейното продължение за периода 2021-2027 г. - „Мост към работни места“

Стратегическа цел 2.2: Насърчаване на включването в образование и заетост на млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs)

Мерки/Дейности

- ✓ Насърчаване достигането и активирането на младежите от групата NEETs, вкл. чрез засилване на партньорствата на младежките организации с местни институции.
- ✓ Разработване и прилагане на услуги за социално включване на младежи от групата NEETs

Приоритет 3: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора

Стратегическа цел 3.1: Повишаване на нивото на гражданска ангажираност на младите хора

Мерки/Дейности

- ✓ Подкрепа и насърчаване на доброволчеството, както и регулиране на доброволческите дейности
- ✓ Ангажиране на неорганизирани младежи в различни форми на гражданско участие, доброволчество и младежки дейности
- ✓ Насърчаване на обмена на информация и сътрудничество между младежките организации, клубове и младите хора
- ✓ Внедряване на добра практика „ePartool“ от Германия - инструмент, който оказва влияние върху вземащите решения.
- ✓ Разработване на критерии и стандарти за младежко участие и форми за оценка дали и как то се прилага от педагогическите специалисти – биха могли да се включат специалисти от неправителствения сектор, които работят с младежи;
- ✓ Засилване на комуникацията между институциите и неправителствения сектор за обмен на данни, информация и идеи за устойчиво развитие на политиките, свързани с правата на младите хора и тяхното прилагане и защита с цел устойчиво решаване на предизвикателствата пред младежкото участие, живот и личностно развитие;;
- ✓ Систематизиране на случаи на добра практика на младежко участие, което да бъде на разположение за всички органи на закрила, като се дефинира как изглежда участието (примери като в „ePartool“ от Германия и KAAOS/ Kuntalaislahtoinen kaupunkikehittaminen“ („Хаос/Проект за градско развитие на град Оулу“));

Стратегическа цел 3.2: Повишаване на нивото на овластяване и качествено участие на младите хора в процесите на вземане на решения на местно, национално и европейско ниво

Мерки/Дейности

- ✓ Насърчаване на партньорството за качествено младежко участие и овластяване в процесите на вземане на решения на местно ниво
- ✓ Надграждане на съществуващите механизми за качествено младежко участие в процесите на вземане на решения на национално ниво
- ✓ Популяризиране и развитие на формите за участие в процесите за вземане на решения на европейско ниво
- ✓ Въвеждане на способности за ангажиране на младите хора в обществения живот, повишаване нивото на информираност, овластяване на младежите и младежките организации, които защитават техните интереси
- ✓ Внедряване на добра практика KAAOS/ Kuntalaislahtoinen kaupunkikehittaminen“ („Хаос/Проект за градско развитие на град Оулу“), за създаване на нови подходи за участие и приобщаване на младите хора (особено на възраст над 18 години) и търсене на различни начини за развитие на обществените услуги в рамките на града.

Стратегическа цел 3.3: Осигуряване на подкрепяща среда за младежките организации и популяризиране на ползи от тяхната работа

Мерки/Дейности

- ✓ Повишаване на капацитета и устойчивостта на младежките организации
- ✓ Повишаване на информираност за възможностите за финансиране на младежки проекти и оптимизиране на процедурите за кандидатстване
- ✓ Мерки, с които да се стимулира и гарантира подкрепата на идеи и становища на младите граждани
- ✓ Създаване на интелектуална банка, за да имат възможност неправителствените организации да се обръщат към съответните заинтересовани млади хора
- ✓ Създаване на платформа за търсене на партньорски организации

Приоритет 4: Развитие и утвърждаване на младежката работа на територията на община Шумен

Стратегическа цел 4.1: Създаване на механизъм за разпознаване и развитие на младежката работа и разпространението

Мерки/Дейности

- ✓ Създаване на междусекторен координационен механизъм за развитие и разширяване на обхвата на младежката работа
- ✓ Подкрепа за разпознаването, развитието и утвърждаването на младежката работа като фактор за личностно, социално и професионално развитие на младите хора
- ✓ Мерки за развиване гражданското възпитание и ученическото самоуправление в учебните заведения

Стратегическа цел 4.2: Насърчаване на иновативни подходи в младежката работа

Мерки/Дейности

- ✓ Подкрепа за развитието на мобилна младежка работа
- ✓ Насърчаване използването на дигитални инструменти в младежката работа

Приоритет 5: Свързаност, толерантност и европейска принадлежност

Стратегическа цел 5.1: Насърчаване на социалното включване на младите хора от уязвими групи

Мерки/Дейности

- ✓ Подкрепа за проекти и инициативи, насочени към младежи от уязвими групи в риск от социално изключване
- ✓ Повишаване на информираността на младите хора във връзка с проблемите на младежите от уязвими групи
- ✓ Мерки, които да гарантират включването на младежи от отдалечени квартали или населени места, както и тези в неравностойно положение

Стратегическа цел 5.2: Насърчаване на толерантност и ненасилие, превенция на агресия сред младите хора, включително и в онлайн пространствата

Мерки/Дейности

- ✓ Подкрепа на информационни кампании и младежки обучения, свързани с изграждането на толерантно поведение и противодействие на агресивното поведение и езика на омразата;
- ✓ Подкрепа на информационни кампании и младежки обучения, свързани с демокрация, права на човека и върховенство на закона
- ✓ Насърчаване на партньорствата между институции и неправителствени организации, които работят за превенция и преодоляване на дискриминацията и насилието сред младите хора
- ✓ Превенция на агресивното поведение и толерантността сред младите хора, както и превенция на онлайн тормоза и основните опасности в мрежата за различните възрастови групи

Стратегическа цел 5.3: Засилване на чувство за принадлежността към ЕС и споделяне на европейските ценности

Мерки/Дейности

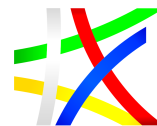
- ✓ Популяризиране на европейските ценности
- ✓ Подкрепа за инициативи, свързани със запознаване с дейността и принципите на ЕС и европейските институции

Приоритет 6: Насърчаване на здравословен и природошадящ начин на живот

Стратегическа цел 6.1: Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическа активност и спорт

Мерки/Дейности

- ✓ Създаване на условия и насърчаване на физическата активност и спорта
- ✓ Повишаване на осведомеността по темите за здравословен начин на живот и здравословно хранене

- ✓ Функциониране на специализирани и безплатни интегрирани здравно-социални услуги за младежи, злоупотребяващи с наркотични вещества
- ✓ Функциониране на достъпни и безплатни услуги за консултиране и насочване на родители по въпросите на зависимостта, включително и на възможности за телефонно и онлайн консултиране от специалист
- ✓ Функциониране на програми за превенция на употребата на наркотични вещества в труднодостъпни общности и/или общности в риск от социално изключване;
- ✓ Междуведомствен диалог в тази посока, както и широк диалог с неправителствените организации
- ✓ Подпомогнат упражняването на физическа активност в и извън учебните заведения, като се обърне внимание и на спортните бази и местата за масов спорт

Стратегическа цел 6.2: Превенция на проблеми, свързани с физическото и психичното здраве на младите хора

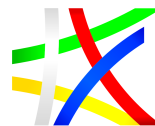
Мерки/Дейности

- ✓ Повишаване информираността на младите хора за получаване на психологична подкрепа
- ✓ Осигуряване на достъп до услугата психологична подкрепа за младите хора
- ✓ Предоставяне на системни здравни и здравнообразователни услуги за младите хора
- ✓ Засилена работа на медиатори, както на терен, така и в болнични заведения – основно в акушеро-гинекологичните и педиатричните отделения

Стратегическа цел 6.3: Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивното здраве на младите хора

Мерки/Дейности

- ✓ Повишаване на информираността по темата за сексуалното и репродуктивното здраве на младите хора;
- ✓ Насърчаване използването и прилагането на методологии за здравно образование;
- ✓ Повишаване на достъпа и прилагането на съвременни методи за семейно планиране сред младите хора;
- ✓ Подкрепа за повишаване на родителските умения на младите родители
- ✓ Включване на системното здравно и сексуално образование в общообразователната подготовка
- ✓ Ограничаване на негативни практики като „ранни бракове“ и „деца раждат деца“
- ✓ Подпомагане на младите родители, най-вече майките да се върнат и завършат своето образование

Стратегическа цел 6.4: Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазване на околната среда

Мерки/Дейности

- ✓ Разширяване на познанията на младите хора в областта на опазването на околната среда, включително индивидуалния им принос;
- ✓ Подкрепа за младежки проекти и инициативи, целящи формиране на знания, умения, нагласи и ангажираност с екологичните проблеми и тяхното решаване;
- ✓ Стимулиране и подкрепа на младежки доброволчески инициативи в областта на опазването на околната среда и формиране на устойчива екологична култура и поведение

Приоритет 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите

Стратегическа цел 7.1: Повишаване на достъпа до култура и нивото на културно участие на младите хора

Мерки/Дейности

- ✓ Насърчаване на мобилността на младежките творчески трупи и подкрепа за мобилни форми на изкуство и култура
- ✓ Подкрепа за разработването и изпълнението на услуги за свободното време на младите хора, насърчаващи културно участие
- ✓ Разработване на програми на общинско ниво между самите училища, както и изнесени форми на образование извън класните стаи, свързани с изкуство и култура, в рамките на учебната програма и извън нея
- ✓ Осъвременяване на базите и строеж на нови, малки зали с по-базови условия, които да обхващат повече деца

Стратегическа цел 7.2: Насърчаване на лични творчески умения

Мерки/Дейности

- ✓ Подкрепа на дейности и инициативи за повишаване на личните творчески умения на младите хора
- ✓ Популяризиране и подкрепа на дейностите на младежки пространства, центрове, зони, творчески колективи и организации, работещи за младежко включване в културния живот
- ✓ Осигуряване на пространства и специалисти, които да подпомагат личностното, социалното, културното и професионално развитие на младите хора

VIII. Принципи на реализация

1. Отговаря на интересите и потребностите на младите хора,
2. Насърчава конструктивен диалог с младите хора, неправителствените и младежките организации
3. Гарантира равнопоставеност и равен достъп до информация, услуги, инфраструктура и възможности за развитие, реализация и изява
4. Насърчава активно участие в процесите на вземане на решения
5. Осъществява се прозрачно и законосъобразно, в партньорство със заинтересовани институции и с активното участие на младите хора (представители на неправителствения сектор) в общината.
6. Зачитане правата, свободите и мненията на младите хора, насърчаване на равенството между половете и борба срещу всички форми на дискриминация.
7. Нормативно утвърждаване правото на младежите да участват в разработването на обществени политики от различен характер.
8. Равноправен диалог с младежките организации и общности.
9. Целенасоченост на действия и усилия.
10. Системност, координираност и последователност на политиките за развитие на младежта.
11. Времева и предметна устойчивост - ко-мениджмънт - координацията между гражданската активност и държавната и местна политика;
12. Европейски стандарт - приложение и популяризиране на европейската система, на която се опират всички програмни и нормативни документи, съобразени с местния характер и принципи.
13. Законодателно осигуряване - Стратегията е в синхрон с националното и европейско законодателство.
14. Информационно осигуряване - За да бъде достояние на широката аудитория документ ще бъде разпространен в медийното и онлайн пространството, за да могат активно да вземат участие засегнатите и интересувачи се лица. Документът има публичен характер и се цели достигането му до възможно най-широка аудитория.

IX. Синтезиран анализ на заобикалящата среда на младите хора в Община Шумен - (SWOT анализ)

Силни страни-стимулатори на развитието	Слаби страни-ограничители на развитието
<ul style="list-style-type: none"> - Наличие на утвърдени клубове по интереси, неправителствени организации и др.; - Повишаване броя на финансирани младежки проекти; - Повишаване броя на инициирани от младежи различни творчески прояви; - Системни участия в национални, международни конкурси, фестивали, турнета, спортни и творчески състезания и класиране на призови места сред младежите; - Шуменски университет, „Епископ Константин Преславски“- обучаващ хиляди млади хора. - Обновена база (Младежки дом, Студентски парк, училища, площадки, читалища и др.) за осъществяване на дейности. - Повишен брой на младежи, участвали в различни форми на младежки обмени и споделяне на добри практики от страна и чужбина 	<ul style="list-style-type: none"> - Много слаб успех на зрелостни изпити - Ниска заинтересованост към съществуващите организирани инициативи - Липса на стабилна и устойчива координация между отделните организации; - Недостиг на задоволяващи и атрактивни места за развлечения, спорт и творческа дейност; - Все повече младежи напускат града и сее преместват в по-големи населени места или чужбина. - Слаби информационни кампании относно различни участия в местни организации, неправителствени организации, пропускане на перспективи; - Засилване на сегрегация и социална изолация; - Дисбаланс между потребността от кадри на пазара на труда и предлаганата квалификация; - Амортизирана и морално остаряла инфраструктура и техника за младежки дейности.
Възможности	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> - Създадена база данни с представители на НПО – сектора, които работят с и за младежи; - Търсене на възможности за финансиране на проекти или дейности, целящи възстановяване и развитие на съществуваща и изграждане на нова инфраструктура за реализиране на различни видове форми за младежки активности; - Насочване и кандидатстване по различни програми за младежки дейности; - Изготвяне на план за установяване на успешни и устойчиви във времето партньорски отношения с международни организации и структури; - Търсене на сътрудничество с младежките неправителствени организации за съвместни дейности; 	<ul style="list-style-type: none"> - Негативни последици от социална изолация по време на пандемията доведе до апатия и социална изолация; - Слаба информираност и заинтересованост на младите хора; - Демографски срив, проличаващ още повече в общината след националното преброяване от 2011г.

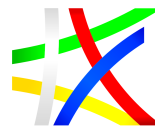

X. GAP анализ

Текуща ситуация	Мерки	Цели
<ul style="list-style-type: none"> - потребност от прилагането на работещи мерки и дейности, които да провокират и гарантират участието на младите хора; - пандемията от Covid-19 и социално-икономическите последици от нея имат негативно отражение върху обществения живот и младежките политики; - липсата на мотивация и интерес сред младежите да се ангажират с разрешаване на трудности и предизвикателства, които ги засягат; - недостатъчна популярност на неформалното обучение, с което се цели да се положат основите или да се надградят знания и умения, нужни за анализиране на информация, критично мислене и изграждането на информирани и обосновани мнения и становище; - потребност от правна регламентация на доброволческата дейност на територията на Община Шумен; - необходимост от промени в Правилника за финансиране на младежки проекти в изпълнение на Стратегията за развитие на младите хора в Община Шумен; - неправителствените организации на територията на Община Шумен работят самостоятелно и не общуват помежду си; - младите хора имат идеи за проекти, но нямат нужния опит и капацитет да ги реализират и нямат представа към кого биха могли да се обърнат за съдействие; 	<ul style="list-style-type: none"> - въвеждане на способности за ангажиране на младите хора в обществения живот, повишаване нивото на информираност, овластяване на младежите и младежките организации, които защитават техните интереси; - прилагане на последователни действия на местната власт, с които да се стимулира и гарантира подкрепата на идеи и становища на младите граждани; - мерки, които да развият гражданското възпитание и ученическото самоуправление в учебните заведения; - мерки, които да гарантират включването на младежи от отдалечени квартали или населени места, както и тези в неравностойно положение; - осигуряване на пространства и специалисти, които да подпомагат личностното, социалното, културното и професионално развитие на младежите; - мерки, които да подкрепят участието в международни проекти, финансирани по програма „Еразъм +“ и Европейския корпус за солидарност или подобни; - работа с групата на неактивни и неангажирани младежи, т. нар. NEET's; - създаване на интелектуална банка, за да имат възможност неправителствените организации да се обръщат към съответните заинтересовани млади хора; - създаване на платформа за търсене на партньорски организации; - финансиране от общинския бюджет на младежки идеи или дейности, свързани с младите хора, които подпомагат тяхното личностно развитие, каузи и идеи; 	<ul style="list-style-type: none"> - активиране на младежите като пълноправни и пълноценни участници в гражданското общество; - общинските власти да съдействат и мотивират младежите да вземат участие в процесите на вземане на решения, както и чрез действията си да дават обратна връзка и откликват на изразеното мнение; - младежите да имат по-добра представа и адекватна оценка на случващото се в гражданското общество; - по-смело изразяване на младежки позиции и действия, с които да реализират техните виждания или да се борят за разрешаване на важни за тях проблеми; - създаване на работеща неправителствена "екосистема"; - внедряване на добра практика, идентифицирана по дейност 2 от настоящия проект - „KAAOS/ Kuntalaislahtoinen kaupunkikehittaminen“ („Хаос/Проект за градско развитие на град Оулу“); - финансово обезпечаване на провеждането на ефективни младежки политики на територията на Община Шумен; - популяризиране на неформалното образование сред младите хора, както и стимулиране на повече участие в проекти по програма "Еразъм +";

XI. Очаквани резултати

- Увеличаване на участието на младежите в инициативите за професионално ориентиране и реализация.
- Разширяване на обхвата и повишаване на качеството и достъпността на услугите в подкрепа на развитието на младите хора.

- Повишаване на активната гражданска позиция и включване на младите хора в дейности по превенцията на зависимостите.
- Активизиране на участието на младите хора при решаване на младежките проблеми на територията на община Шумен.
- Запазен или увеличен брой на активните млади хора, живеещи на територията на община Шумен. Намален дял на младите хора, които планират трайно да променят местоживеенето си.
- Увеличен брой на НПО и организирани млади хора в общината.
- Повишена активност на организациите и младежите.
- Повишен дял (%) на младите хора, активно участващи на пазара на труда и трайно заети, вследствие от допълнителни възможности за подобряване на уменията.
- Повишен дял (%) на младите хора, посещаващи и ангажирани в дейности в младежката инфраструктура на общината (закрити и открити младежки пространства).
- Повишена активност на младите хора, включително и за участие в доброволчески дейности.
- Активно участие на младите хора и младежките организации в процесите на вземане на решения на местно ниво.
- Подобро общо състояние на младите хора (здравословно, икономическо, социално).
- Намалена младежка престъпност
- Увеличен брой младежки работници и повишено качество на младежките услуги.
- Участие на младите хора в местното самоуправление за решаване на младежките проблеми.
- Повишаване на активността и участието на младите хора в национални и международни младежки и образователни програми.

XII. Отговорни институции и организации

- Общински съвет и кмет на общината: Общинският съвет приема общинска стратегия за младежта. Кметът на Общината отправя предложения за конкретни мерки и дейности на общинската политика за младежта и необходимите ресурси. Общинският съвет и кметът осигуряват сътрудничество с териториалните структури на заинтересованите централни държавни органи;
- Заместник кметове с ресори – образование и култура, социална политика и здравеопазване и началник отдел „Култура, младежки дейности и спорт: Преки отговорници за изпълнението на оперативните планове са заместник кметовете и служителите на съответните отдели и администрации. Те гарантират и участието на представители на младите хора от Шумен в изпълнението на Стратегията.
- Областна администрация: Съблюдава за изпълнението на местни политики за младежта в синхрон със заложените стратегически цели на национално ниво;

- Кметствата на населените места: Прилагат изпълнението на заложените стратегически цели в съответното населено място;
- Неправителствени организации: Участват във формирането и изпълнението на общинските младежки политики;
- Институции и организации, работещи с младите хора в региона: Участват във формирането и изпълнението на общинските младежки политики;
- Общинския консултативен съвет по въпросите за младежта при Община Шумен, наричан за кратко Общински младежки съвет (ОМС): Регионална общност, включваща представители на шуменските средни училища и гимназии, университет и младежки организации. Той е основен участник в разпространението и реализирането на отделните задачи, залегнали в Стратегията за младежката политика;
- Общински младежки дом в Шумен: Провежда и реализира общинска и държавна политика по отношение на младите и пряк участник в процеса по изпълнение на заложените дейности и мерки в Стратегията, разработва програми и планове за реализирането на отделните задачи и предоставя пространство за изпълнение на събитията, инициативите и планираните дейности.

XIII. Мониторинг по изпълнение на Стратегията

Наблюдението на изпълнението на Стратегията се осъществява от секторни специалисти в областта на младежките дейности. Равноправен координационен орган да бъде младежки консултативен съвет, включващ на квотен принцип чрез пряк и непосредствен избор съответните учебни, социални и младежки формирования.

Мониторингът включва:

- Определяне на индикатори за развитие на младежта;
- Отчитане на напредъка в приоритетните области;
- Прилагане на подходи, основани на резултати при оценката на политиките;
- Изграждане на база данни за ефективността от прилагането на политиките в сферата на младежта;
- Оценка на ефекта и въздействието от прилагането на политиките за развитието на младежта;

XIV. Срок за изпълнение и финансово осигуряване

Настоящата Стратегия има време на действие за периода 2023-2027 г. Ежегодно към нея до 30.01. на текущата година се изработва годишен план за работа към Стратегията с проектобюджет, който бива залаган в бюджета на община Шумен за съответната година и подлежащ на одобрение от Общински съвет на гр. Шумен.

Допълнително финансиране на дейностите по изпълнение на Стратегията ще се осигурява чрез дарения, благотворителност и др.

XV. Заключение

Стратегията за развитие на младежките дейности на територията на Община Шумен 2023 – 2027 е актуална, съдържателна и отговаряща на потребностите на младежите. Стратегическият документ гарантира спазване на заложените приоритети на национално ниво, като същевременно ги адаптира към местните нужди, чрез прилагането на съответните кореспондиращи мерки за тяхното изпълнение. В процеса на прилагането им ще се цели реално, устойчиво и работещо сътрудничество с представители на неправителствения сектор и младите хора, за да се постигне градивен синхрон в прилаганите младежки политики. По този начин заложените дейности и мерки ще имат положителен ефект върху ежедневието, развитието и покриването на потребностите на младите хора и ще се избегне или ограничи до минимум опасността те да останат единствено на хартия и да нямат реално приложение в действителност. Структурите, реализиращи тази политика на територията на Община Шумен са Младежки дом, читалища, училища, неправителствени организации, спортни клубове, младежки организации, доброволци, клубове по интереси и всеки, имащ пряк или косвен досег към най-ценният капитал на нацията - младежта. Стратегията за развитие на младите хора 2023 - 2027 г. е отворен документ, който в зависимост от нуждите на младите хора в град Шумен може да бъде допълван и доразвиван. С приемането на такъв документ проблемите на младите хора се обявяват за един от приоритетите в общината и ще бъдат под ежегоден мониторинг на общинската администрация, Общински съвет и гражданите на град Шумен.